

عنوان مقاله:

بررسی و تحلیل تجرد تشکیکی نفس در تفکر ابن سینا و ملاصدرا

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهش های هستی شناختی، دوره 8، شماره 15 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

فرزانه رنجبرزاده - استادیار گروه علوم انسانی، واحد بم، دانشگاه آزاد اسلامی، بم، ایران

سید مرتضی حسینی شاهرودی - استاد دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

بی شک مسئله تجرد نفس و تشکیکی بودن آن ازجمله مسائل بسیار مهم و سرنوشت ساز فلسفی است که پیروان و منکران بسیاری داشته و همیشه محل بحث فیلسوفان و متکلمان در جهان اسلام بوده است. به نظر می رسد که اختلاف مبانی فلسفی ابن سینا و صدرا، امکان وحدت این دو متفکر را در اعتقاد به نظریه تشکیکی بودن تجرد نفس به حداقل برساند. انکار تجرد مثالی نفس و اعتقاد به تشکیک عامی توسط ابن سینا در قول مشهور و اعتقاد به مراتب و مدارج تجرد نفس از آغاز پیدایش تا مرتبه فوق عقلی از نظر صدرا پیامدهای متعددی را در حوزه نفس شناسی به دنبال دارد. نگارنده به رغم همه این تفاوت ها در این نوشتار به روش توصیفی-تحلیلی کوشیده است تا توجیهی برای نظریه ابن سینا بر تشکیکی بودن تجرد نفس بیابد؛ و با ذکر شواهدی، تجرد تشکیکی صدرالمتألهین را، به رغم تفاوت بسیار با نظر ابن سینا، تقریری دیگر از تشکیک به معنای عامی ابن سینا بداند. بیان اقسام تشکیک و تایید رابطه تنگاتنگ نفس و بدن بر اساس اصول تشکیک وجود و حرکت جوهری اشتدادی وجود ازجمله مواردی است که از طریق آن می توان آرای دو فیلسوف موردنظر را به یکدیگر نزدیک کرد و در نهایت امر، موضع تشکیکی بودن تجرد نفس را، روشن و شفاف ساخت.

کلمات کلیدی:

کلمات کلیدی: تجرد، تشکیک، حرکت جوهری، ابن سینا، ملاصدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/917152>

